

Kryokonservering af sæd fra Frederiksborg-hingste 2014.

v/ Bob Rødsten og Helle Handl

Forudsætninger for ansøgning

- 6 dag fra info om ansøgningsmulighed til at den skal være modtaget hos NaturErhvervstyrelsen.
- Reference til Genprojektet i 2013.
- Samarbejde med forskerne på Aarhus Universitet om hingsteudvælgelsen.
- Projektstyringen praktisk: Helle Handl
Projektstyring administrativ: Bob Rødsten
Regnskabsansvarlig: Bettina Kaastrup

Tidsplan og økonomi

- Ansøgningen skrues op fra 4 hingste til tapping til 5-10 hingste i alt 300.000 kr. 9-9-2014
- Bevilling til tapping af 8 hingste til Bevaringsudvalgets Genbank. 298.000 kr. 8-10-2014
- Samtlige udgifter er betalt med HB's midler og lån fra lokal afd. Jylland. 208.509 kr 5-12-2014
- Slutrapporten er godkendt uden anmærkninger af NaturErhvervstyrelsen. 18-12-2014

Forudsætninger hingstevalg

- Hingstene skal være færdigkåret og være deltager i Genprojektet i 2013.
- Hingstene skal være min. 7/8 Frh. blod.
- Udvælgelsen skete ud fra beregninger udført af Anders Christian Sørensen, Aarhus Universitet, med udgangspunkt i størst mulige genetisk forskellighed.
- Hingsteejeren skulle være villigt til at stille deres hingst til rådighed til tapning.

Deltagende hingste

Merlin Dyrviggård	47 doser
Mistral	69 doser
Munkevangens Tarzan	53 doser
Palnatoke Vejvad	32 doser
Nando Fjord	41 doser
Elstedgårds Bolero	47 doser
Hector Krogvænget	40 doser
Aschlan Enghaven	46 doser
Højdalgårds Archilles	48 doser

Sammenlignings muligheder?

- Nørlund Hestehospital, Ansager Dyrehospital og Højelse Hesteklinik.
- Hingsteejerne har selv besluttet hvilken dyrlæge, der skulle tappe deres hingst.
- Alle steder har de stor erfaring, men der benyttes forskellige nedfrysningemetoder og måleteknikker.
- En egentlig sammenligning af hingstenes sædkvalitet, kan derfor ikke laves.
- Men alle har en levedygtighed efter optøning på min. 40%, hvilket er et acceptabelt resultat.

Rettigheder til det genetiske materiale

- De fremstillede sædportioner tilhører den danske stat, og vil blive placeret i statens Genbank hos Nørlund Hestehospital i Silkeborg.
- Materialet i Genbanken administreres af Bevaringsudvalget, som har uindskrænket dispositionsret over materialet.
- Bevaringsudvalget afstår dog fra at udlevere sæd efter hingsten til inseminering, så længe hingsten er avlsdygtig, eller der kan erhverves sæd efter hingsten på almindelige markedsvilkår i op til 10 år efter hingstens død.

HesteMagasinet nr. 13 2014.

Frederiksborgere fryses ned

Frederiksborg Hesteavlsforeningen har i oktober 2014 fået bevilliget midler fra Fødevareministeriet til projektet: Kryokonservering af sæd fra Frederiksborg-hingste. Projektperioden er fra oktober til december i 2014.

Frederiksborghesten er verdens ældste stambogsførte husdyrrace, og flere stamtavler kan føres 450 år tilbage i tiden. Racen er en af dem, der støttes af Bevaringsudvalget for Danske Husdyrgenetiske Ressourcer, det tidligere Genressourceudvalg. Men med kun omkring 40 fødte føl om året i øjeblikket er der risiko for, at der kan opstå et indavlsproblem.

Derfor deltog 92 Frederiksborg heste i 2013 i en større undersøgelse af 65.000 genmarkører på hestenes DNA. Dette projekt blev udført af forskere på Aarhus Universitet i Foulum, og selve den omfattende analyse blev lavet i USA. Disse 65.000 oplysninger på hver hest, er blevet sammenlignet for forskelligheder og ligheder i et kompliceret regneprogram. Med

udgangspunkt i disse beregninger er der udvalgt 8 hingste (deriblandt Elstedgårds Bolero på billedet) af minimum 7/8 frederiksborgblod og af høj genetisk forskellighed. De skal nu have tappet deres sæd til langtidsopbevaring i Bevaringsudvalgets Genbank. Sæden vil blive opbevaret ved -196 grader i flydende kvælstof, og det kan i princippet opbevares uendeligt og stadig være brugbart om 100 år.

www.fhf.dk

Foto: Privat